



V Bruselu dne 20.3.2023  
COM(2023) 174 final

2023/0087 (NLE)

Návrh

## **NAŘÍZENÍ RADY**

**kterým se mění nařízení (EU) 2022/1369, pokud jde o prodloužení období snižování poptávky u opatření ke snížení spotřeby plynu a posílení podávání zpráv a sledování jejich provádění**

## DŮVODOVÁ ZPRÁVA

### 1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

#### • Odůvodnění a cíle návrhu

V uplynulém roce došlo k narušení dodávek plynu do EU z Ruska, jež se tak záměrně pokusilo využít energii jako politickou zbraň. Rusko bylo mnoho let hlavním dodavatelem plynu do EU. V minulosti se na dodávkách plynu do Unie podílelo z více než 40 %. Od února 2022 dodávky ruského plynu neustále klesají. V lednu 2023 představovaly toky plynu v plynovodech z Ruska méně než 10 % dovozu plynu do EU. Dvanáct členských států aktivovalo první nebo druhou krizovou úroveň podle společné klasifikace EU, jak stanoví nařízení (EU) 2017/1938 o bezpečnosti dodávek zemního plynu. Tento šok v oblasti dodávek měl již významný dopad, pokud jde o úroveň a volatilitu cen plynu a elektřiny, inflaci, celkovou finanční a makroekonomickou stabilitu EU i všechny občany.

EU sice mezitím aktivně diverzifikovala zdroje dodávek, aby kompenzovala výrazný pokles dovozu ruského plynu, avšak existuje reálný předpoklad, že kdykoli může dojít k úplnému a dlouhodobému narušení zbývajících dodávek plynu z Ruska. EU na to musí být připravena a musí přijmout preventivní opatření ke zmírnění dopadů možných závažných narušení dodávek. Velká většina občanů EU (84 %) souhlasí s tím, že by EU měla co nejdříve snížit svou závislost na ruských zdrojích energie. Celkem 81 % navíc uvádí, že sami podnikli kroky ke snížení vlastní spotřeby energie<sup>1</sup>.

Z toho důvodu Komise dne 20. července 2022 předložila návrh nařízení Rady o koordinovaných opatřeních ke snížení poptávky po plynu, který Rada dne 5. srpna 2022 nakonec přijala jako nařízení (EU) 2022/1369. V posledních měsících členské státy usilovně pracovaly a přijaly opatření, jejichž cílem je snížit poptávku jednotlivých států po plynu o 15 %, jak předpokládá výše uvedené nařízení. V období od srpna 2022 do ledna 2023 se díky tomu účinně snížila poptávka po plynu v celé Unii o 19 %.

Navzdory dosaženému snížení poptávky a diverzifikaci dodávek přetrvávají závažné obtíže v oblasti dodávek energie, jež mohou ovlivnit konkurenceschopnost EU a celkovou hospodářskou situaci. Rizika zahrnují možné oživení poptávky po zkapalněném zemním plynu v Asii, jež může snížit dostupnost plynu na světovém trhu, povětrnostní podmínky, které mohou ovlivnit výrobu elektřiny z vodní a jaderné energie a vést k vyšší potřebě využití výroby elektřiny z plynu, a některá další narušení dodávek plynu, jež mohou ovlivnit naplnění podzemních zásobníků plynu nezbytné pro bezpečnější zimu 2023–2024. Na rozdíl od předchozího období plnění zásobníků navíc v roce 2023 není možné počítat se 60 miliardami m<sup>3</sup> ruského plynu přivezeného plynovody do EU ještě v roce 2022.

Mezinárodní energetická agentura ve své zprávě ze dne 12. prosince 2022 odhaduje, že v roce 2023 by mohlo dojít k nedostatku plynu, pokud by opatření, která již byla v Unii přijata, nebyla doplněna dalšími opatřeními k nahrazení nebo úspoře plynu. Komise kromě toho v návaznosti na článek 9 nařízení (EU) 2022/1369 vypracovala doprovodnou zprávu o přezkumu uvedeného nařízení, v níž analyzovala dosažené snížení poptávky, rizika a možné

<sup>1</sup> <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2872>

scénáře dodávek a nedostatku plynu do konce příští zimy<sup>2</sup>. Ze zjištění zprávy vyplynulo, že pokračující snížení poptávky o 15 % do konce března 2024 je nezbytné k zajištění toho, aby členské státy mohly splnit 90% cíl pro zásoby plynu stanovený nařízením (EU) 2022/1032, a k zajištění přiměřenosti nabídky a poptávky s ohledem na zimu 2023–2024, jež je nezbytně nutná pro bezpečnost dodávek plynu. Pokud by snížení poptávky nepokračovalo, byly by zásoby plynu na konci zimy 2023–2024 vyčerpány, což by vedlo k možnému nedostatku plynu a narušení dodávek.

Zpráva na základě článku 9 dále ukazuje, že dostatečné naplnění zásobníků v letním období zajišťuje pouze prodloužení o dvanáct měsíců. Scénáře s kratšími obdobími snížení poptávky by nebyly dostatečné k zajištění bezpečnosti dodávek na konci zimy 2023–2024. Prodloužení období snížení poptávky od srpna do března by naproti tomu neposkytlo dostatek času pro naplnění zásobníků na odpovídající úrovni 90 % a vedlo by ke konci příští zimy k závažným obtížím v oblasti bezpečnosti dodávek. Jen chladné počasí by vedlo k téměř úplnému vyčerpání zásob do 31. března 2024. Alternativní prodloužení od dubna do října by znamenalo, že k téměř úplnému vyčerpání zásob do 31. března 2024 by došlo i bez nízkých teplot a bez toho, že by se naplnila další rizika nepříznivého vývoje, která jsou dále analyzována v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise. Jinými slovy, prodloužení o období kratší než dvanáct měsíců může vést k nákupní panice, k tomu, že se budou evropské subjekty navzájem přeplácat, k vysokým cenám a možnému nedostatku plynu.

Delší dvanáctiměsíční období od 1. dubna 2023 do 31. března 2024 by snížilo možnost prudkého nárůstu cen, a omezilo by tak náklady členských států na nákup stejných objemů plynu. Prodloužení období snížení poptávky o dvanáct měsíců navíc poskytuje větší flexibilitu pro zohlednění různých charakteristik jednotlivých členských států. Zatímco pro některé členské státy je snazší snížit poptávku v létě (předzásobením), jiné ji snižují snáze v zimě (odložením). Kratší období snížení poptávky by tuto flexibilitu neumožňovalo. Dvanáctiměsíční období snížení poptávky by kromě toho umožnilo flexibilitu mezi odvětvími: jelikož poptávka domácností je v létě nízká, prodloužení od dubna do října by neúměrně zatížilo průmysl a méně flexibilní odvětví energetiky, které je závislé na dostupnosti alternativních zdrojů energie.

Vzhledem k rizikům souvisejícím s ruskými dodávkami, povětrnostními podmínkami a vývojem na světovém trhu s plynem v roce 2023 je proto nezbytné prodloužit snížení poptávky ve stejném rozsahu po skončení období uvedeného v nařízení (EU) 2022/1369 a před začátkem období plnění zásobníků a pokračovat v tomto snížení po dobu dvanácti měsíců do 31. března 2024.

Kromě zajištění bezpečnosti dodávek by snížení poptávky zmírnilo hospodářské obtíže snížením volatility cen a zmírnilo by tlak na napjatý trh s plynem. Ačkoli se dosud podařilo v roce 2022 zabránit nejhorším hospodářským dopadům, globální trhy s plynem zůstávají i v roce 2023 velmi omezené. Ceny plynu dosáhly v roce 2022 historického maxima (přičemž dne 26. srpna byla zaznamenána nejvyšší cena ve výši více než 320 EUR/MWh) a nyní jsou nižší než 45 EUR/MWh. Ceny plynu jsou však stále dvakrát vyšší, než bývalo v minulosti zvykem.

---

<sup>2</sup> Zpráva Komise Radě o přezkumu nařízení (EU) 2022/1369 (COM(2023) 173) a doprovodný pracovní dokument útvarů Komise (SWD(2023) 63).

Stejný duch solidarity, který byl určující v okamžiku přijetí a při uplatňování nařízení (EU) 2022/1369, by měl zůstat zachován. Právní rámec pro bezpečnost dodávek plynu stanovený nařízením (EU) 2017/1938 je i nadále nedostatečný k řešení dlouhotrvajících narušení, která by mohla vést k nekoordinovaným opatřením členských států, jež by mohla ohrozit bezpečnost dodávek v sousedních členských státech a představovat další zátěž pro průmysl Unie, spotřebitele a fungování vnitřního trhu. Zatímco některé členské státy jsou těmto narušením vystaveny více než jiné, jakékoli potíže s dodávkami plynu nebo výpadky dodávek by poškodily hospodářství všech členských států. Jak je uvedeno ve sdělení „Bezpečná zima díky úsporám plynu“ ze dne 20. července 2022, pro občany a průmysl všech členských států je levnější v duchu solidarity pokračovat v přiměřeném a prokazatelně zvládnutelném snížení poptávky než později čelit nekoordinovaným omezením. Toto snížení by navazovalo na stávající snížení a nebylo by kumulativní. Představovalo by pokračující snížení o 15 % v období od 1. dubna 2023 do 31. března 2024 ve srovnání s referenčním obdobím od 1. dubna 2017 do 31. března 2022, a proto by bylo stejné a úměrné snížení stanovenému ve stávajícím nařízení. Toto snížení by činilo 60 miliard m<sup>3</sup>, které nebudou spotřebovány v období od 1. dubna 2023 do 31. března 2024.

Na neformálním zasedání Rady pro energetiku dne 27. února 2023 jednali ministři energetiky zemí EU o přípravách na příští zimu a následující období. Tato jednání ukázala, že existuje široké pochopení významných přetrvávajících rizik v oblasti dodávek plynu v souvislosti s Ruskem a celosvětovým trhem se zkapalněným zemním plynem, na němž může být k dispozici menší množství plynu v důsledku oživení asijského hospodářství po pandemii COVID-19. Kromě toho nelze opomíjet hrozby týkající se kritické plynárenské infrastruktury pro dodávky do EU.

Navrhované nařízení proto prodlužuje platnost nařízení (EU) 2022/1369 do 31. března 2024 a stanoví prodloužené období snížení poptávky od 1. dubna 2023 do 31. března 2024, aby se zajistilo, že snižování poptávky bude pokračovat během období plnění zásobníků v létě 2023 a během zimy 2023–2024. Období snížení poptávky a referenční období, jakož i data týkající se naplnění zásobníků nad rámec daného cíle podle čl. 5 odst. 5 a datum přezkumu podle článku 9 se odpovídajícím způsobem upraví, aby byl zajištěn soulad s prodlouženým obdobím.

U povinnosti podle čl. 8 odst. 1 týkající se sledování situace a podávání zpráv o spotřebě plynu za účelem posouzení dosaženého snížení poptávky se stanoví, že namísto podávání zpráv každé dva měsíce se budou vzhledem k potřebě mít k dispozici aktuální údaje pro přijetí účinného rozhodnutí o návrhu na vyhlášení výstrahy na úrovni Unie zprávy podávat každý měsíc. Kromě toho se vzhledem k tomu, že na úrovni EU nejsou k dispozici dostatečně podrobné údaje, které by umožnily určit, jak bylo dosaženo snížení poptávky, navrhuje zahrnout do zpráv rozpis spotřeby plynu podle odvětví. To by mělo pomoci pochopit povahu dosaženého snížení poptávky, tj. zda snížení poptávky představuje úspory, nahrazení nebo odstranění poptávky, a umožnilo by formulovat cílenější doporučení s ohledem na zachování konkurenceschopnosti průmyslu EU na celosvětové úrovni.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Navrhovaný nástroj stanoví dočasná, přiměřená a mimořádná opatření. Doplňuje stávající příslušné iniciativy a právní předpisy EU, které zajišťují, aby občané mohli mít prospěch z bezpečných dodávek plynu a aby zákazníci byli chráněni před závažným narušením dodávek.

Logicky to vyplývá ze stávajících iniciativ, jako je „REPowerEU“, z návrhu balíčku opatření týkajícího se dekarbonizace trhu s vodíkem a plynem a iniciativy „Bezpečná zima díky úsporám plynu“. Navrhovaná iniciativa v plné míře doplňuje právní předpisy EU o bezpečnosti dodávek plynu, které již stanovily komplexní soubor pravidel pro lepší ochranu občanů a podniků před narušením dodávek. Nařízení (EU) 2017/1938 zavedlo mimo jiné plány pro stav nouze, kdy jsou členské státy povinny připravit se na různé krizové úrovně a plánovat opatření, která mohou být přijata v případě výstrahy na vnitrostátní úrovni. Doplňuje rovněž nařízení Rady (EU) 2022/2576 o posílení solidarity prostřednictvím lepší koordinace nákupu plynu, spolehlivých referenčních cen a přeshraničních výměn plynu. Jsou zavedeny mechanismy solidarity, které zajišťují přeshraniční spolupráci členských států s cílem zajistit, aby v případě narušení dodávek byla dodána energie zákazníkům v regionu, kteří ji potřebují nejvíce.

Po neodůvodněné a nevyprovokované ruské invazi na Ukrajinu vypracovala EU plán REPowerEU, jehož cílem je co nejdříve a nejpozději do roku 2027 ukončit závislost EU na ruských fosilních palivech. Za tímto účelem stanoví plán REPowerEU opatření týkající se úspor energie a energetické účinnosti a navrhuje urychlené zavádění čisté energie, která nahradí fosilní paliva v domácnostech, průmyslu a ve výrobě energie. V této souvislosti navrhovaná iniciativa vychází z nástrojů, které má EU již k dispozici, a je plně v souladu s cíli stanovenými v plánu REPowerEU.

Nařízení (EU) 2022/1032 zavedlo v reakci na ruskou invazi na Ukrajinu povinnost skladování, jelikož výpadky dodávek a prudké nárůsty cen nemusí být jen důsledkem selhání infrastruktury či extrémních povětrnostních podmínek, ale také geopolitických změn, které vedou k dlouhodobějším či náhlým narušením dodávek. Povinnost naplnit zásobníky podle nařízení (EU) 2022/1032 přispívá k zajištění bezpečnosti dodávek plynu s ohledem na zimu 2022–2023 a následující zimní období.

Sdělení „Bezpečná zima díky úsporám plynu“ přijaté dne 20. července 2022 stanoví nástroje, které již má EU pro koordinované snižování poptávky k dispozici, a jaké další kroky je třeba podniknout, aby byla EU na úplné nebo částečné narušení dodávek připravena. Navrhovaná iniciativa reaguje na zvýšená rizika vyplývající z ruské války proti Ukrajině a v plné míře doplňuje stávající pravidla pro bezpečnost dodávek. Prodlužuje platnost pravidel stanovených v nařízení (EU) 2022/1369 pro koordinované snižování poptávky a platnost ustanovení o vyhlášení výstrahy na úrovni Unie. Ačkoli Komise již má možnost vyhlásit stav nouze na úrovni Unie, měla by být rovněž prodloužena možnost vyhlásit výstrahu na úrovni Unie. Aktuální situace ukazuje, že taková výstraha může být užitečná pro zajištění toho, aby všechny členské státy přijaly nezbytná preventivní opatření k zamezení energetické nouze.

Tento návrh na prodloužení platnosti stávajícího nařízení (EU) 2022/1369, kterým je umožněna koordinovaná příprava na krizi zavedením lepších pravidel pro koordinaci snižování poptávky a vytvořením možnosti zavést povinné snižování poptávky po plynu v celé Unii, proto doplňuje stávající ustanovení a nedávné iniciativy v odvětví energetiky, zajišťuje bezpečnost dodávek plynu a koordinaci mezi opatřeními ke snížení poptávky v celé EU.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Návrh je mimořádným opatřením, které má být uplatňováno po omezenou dobu a které je v souladu se širším souborem iniciativ ke zvýšení energetické odolnosti Unie a k přípravě na možné mimořádné situace, přičemž prodlužuje platnost stávajícího nařízení (EU) 2022/1369 do 31. března 2024. Návrh je rovněž plně slučitelný s pravidly hospodářské soutěže a trhu,

neboť fungující přeshraniční trhy s energií mají zásadní význam pro zajištění bezpečnosti dodávek v situaci výpadků dodávek. Vhodná pravidla v návrhu zajišťují, aby vnitrostátní opatření nenarušovala hospodářskou soutěž ani neohrožovala integritu vnitřního trhu. Zajištění koordinovanějšího snižování poptávky je rovněž v souladu s cíli Komise v rámci Zelené dohody pro Evropu.

## **2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA**

### **• Právní základ**

Právním základem tohoto nástroje je čl. 122 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“).

Současný a přetrvávající výpadek dodávek plynu představuje závažný problém v zásobování energetickým produktem podle článku 122 SFEU. EU dosud zcela nenahradila ruské dodávky plynu: plyn z Ruska se v současnosti podílí na jejím dovozu přes plynovody z méně než 10 %. Úplné zastavení tohoto dovozu by v listopadu vedlo k nedostatečné úrovni zásob a během zimního období k úplnému vyčerpání zásob EU, což by Unii vystavilo vážným rizikům v oblasti bezpečnosti dodávek. Současné mimořádně vysoké ceny, které jsou dvakrát vyšší než v minulosti, navíc zdůrazňují potřebu přijmout naléhavá opatření k dalšímu snížení cen plynu v Evropě a zachování globální konkurenceschopnosti hospodářství EU. Vedoucí představitelé EU a Komise proto poukázali na to, že je naléhavě nutné prodloužit platnost opatření pro koordinovanější a okamžitý postup, abychom byli lépe připraveni na případné další narušení dodávek plynu v průběhu roku. Opatření, jejichž platnost má být v rámci nástroje po omezenou dobu prodloužena, umožňují všem členským státům, aby se na případné další výpadky dodávek v duchu solidarity připravily koordinovaně. Časově omezené prodloužení platnosti a cílené změny opatření přijatých podle nařízení (EU) 2022/1369 rovněž umožní, aby EU a členské státy posoudily účinek těchto opatření a navrhly a přijaly trvalé změny platného právního rámce pro bezpečnost dodávek plynu stanoveného v nařízení (EU) 2017/1938. Je proto odůvodněné, aby navrhovaný nástroj vycházel z čl. 122 odst. 1 SFEU.

### **• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Opatření, jejichž platnost má být v rámci této iniciativy prodloužena, jsou plně v souladu se zásadou subsidiarity. Vzhledem k rozsahu a významnému dopadu dalšího snižování dodávek plynu ze strany Ruska je třeba přijmout opatření na úrovni EU. Pokračování koordinovaného přístupu prostřednictvím snižování poptávky v celé Unii v duchu solidarity je nezbytné k minimalizaci rizika možných závažných narušení v zimních měsících, kdy bude spotřeba plynu vyšší a kdy se členské státy budou muset částečně spoléhat na plyn uskladněný během vtláčecího období.

Vzhledem k bezprecedentní povaze krize v oblasti dodávek plynu a jejím přeshraničním dopadům, jakož i úrovni integrace vnitřního trhu EU s energií jsou opatření na úrovni Unie nadále oprávněná, neboť členské státy samy o sobě nemohou dostatečně účinně a koordinovaně řešit riziko vážných hospodářských obtíží vyplývajících ze zvyšování cen nebo ze závažných narušení dodávek. Pouze pokračování opatření EU motivovaných solidaritou mezi členskými státy může zajistit, aby narušení dodávek trvale nepoškodilo občany a ekonomiku.

Z důvodů rozsahu a účinků opatření lze jeho cílů lépe dosáhnout na úrovni Unie, a Unie proto může přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii.

- **Proporcionalita**

Iniciativa je v souladu se zásadou proporcionality. Spadá do oblasti působnosti čl. 122 odst. 1 SFEU. Intervenční opatření v rámci politiky je úměrné rozsahu a povaze definovaných problémů a dosažení stanovených cílů.

Vzhledem k bezprecedentní geopolitické situaci a značné hrozbě pro občany a hospodářství EU je jednoznačně zapotřebí, aby koordinovaná opatření pokračovala. Návrh proto nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů stanovených ve stávajícím nástroji. Opatření, jejichž pokračování se navrhuje, jsou považována za přiměřená a v maximální možné míře vycházejí ze stávajících přístupů, jako jsou stávající krizové úrovně a plány pro stav nouze stanovené v souladu s nařízením (EU) 2017/1938.

Tento návrh stanoví konečný výsledek, jehož má být dosaženo, v podobě postupu stanovení právně závazné povinnosti členských států snížit spotřebu energie, přičemž členským státům poskytne ke splnění této povinnosti plnou autonomii, pokud jde o výběr nejúčinnějších prostředků podle jejich vnitrostátních specifik a opatření, která jsou již stanovena ve vnitrostátních plánech pro stav nouze.

- **Volba nástroje**

S ohledem na rozměr energetické krize a rozsah jejích sociálních, ekonomických a finančních dopadů považuje Komise za vhodné přijmout nařízení, neboť to má obecnou působnost a je přímo a bezprostředně použitelné. Výsledkem by byl rychle použitelný, jednotný a celounijní mechanismus spolupráce.

### **3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ**

- **Konzultace se zúčastněnými subjekty**

Vzhledem k politicky citlivé povaze návrhu a vzhledem k tomu, že je naléhavě nutné připravit návrh tak, aby jej mohla Rada přijmout včas, nebylo možné provést konzultaci se zúčastněnými stranami. Tato záležitost však byla projednána s Koordinační skupinou pro otázky plynu, jejímiž členy jsou zástupci členských států a evropských sdružení zastupujících dodavatele, provozovatele infrastruktury, obchodníky a hlavní spotřebitele plynu. Členové Koordinační skupiny pro otázky plynu na svém zasedání dne 16. února vyjádřili pochopení pro důležitost pokračujícího snižování poptávky jako obzvláště nákladově efektivního opatření, aby byla zachována a posílena bezpečnost dodávek. Kromě toho byl tento bod nadnesen na neformálním zasedání Rady pro energetiku dne 27. února 2023, na němž členské státy potvrdily význam odpovídající připravenosti s ohledem na příští zimu 2023/24 a v této souvislosti důležitou úlohu snižování poptávky po plynu.

- **Základní práva**

Nebyl zjištěn žádný negativní dopad na základní práva. Opatřeními v rámci tohoto nástroje nebudou dotčena práva zákazníků, kteří jsou zařazeni do kategorie chráněných zákazníků podle nařízení (EU) 2017/1938, včetně všech zákazníků v domácnosti. Tento nástroj umožní snížit rizika spojená s nedostatkem plynu, který by jinak měl zásadní dopad na hospodářství a společnost.

#### **4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY**

Tento návrh nevyžaduje další zdroje z rozpočtu EU.

#### **5. SHRUTÍ ZAVEDENÝCH ZMĚN**

Na základě závěrů zprávy podle článku 9 jsou navrhované změny cílené a jejich rozsah je omezen na prodloužení snižování poptávky po uplynutí období platnosti nařízení (EU) 2022/1369 do konce příští zimy:

V článku 2 nařízení (EU) 2022/1369 se navrhuje změnit referenční období, podle něhož se snižování měří, tj. období od 1. srpna 2017 do 31. března 2022, na období od 1. dubna 2017 do 31. března 2022.

V článku 3 se období od 1. srpna 2022 do 31. března 2023, v němž mají členské státy dobrovolně snížit svou spotřebu plynu, nahrazuje obdobím od 1. dubna 2023 do 31. března 2024.

V článku 5 se období od 1. srpna 2022 do 31. března 2023, v němž mají členské státy povinně snížit svou spotřebu plynu, pokud Rada na návrh Komise vyhlásí výstrahu na úrovni Unie, nahrazuje obdobím od 1. dubna 2023 do 31. března 2024.

V článku 8 se podávání zpráv o dosaženém snížení poptávky, které probíhá každé dva měsíce, nahrazuje měsíčním podáváním zpráv o snižování poptávky u výroby elektřiny a tepla, v průměru a v domácnostech a službách podle stávajících definic a zvyklostí Eurostatu.

V člancích 9 a 10 se datum přezkumu Komisí a doba použitelnosti nařízení upravují tak, aby byly prodlouženy do 31. března 2024. Nadále platí stávající ustanovení článku 5, v nichž se uznávají specifické vnitrostátní okolnosti v případě povinného snížení poptávky při výstraze Unie. Jedná se zejména o výjimky pro členské státy, které nejsou přímo připojeny k propojené plynárenské soustavě, o možnost zohlednit plyn spotřebovaný v referenčním období jakožto vstupní surovina, o možnost omezit snížení poptávky v případě, že je jejich vývozní kapacita nízká a již maximálně využívána, a konečně v případě rizika elektroenergetické krize, včetně toho, kdy je přerušena synchronizace elektroenergetické soustavy se soustavou třetí země.



Návrh

**NAŘÍZENÍ RADY**

**kterým se mění nařízení (EU) 2022/1369, pokud jde o prodloužení období snižování poptávky u opatření ke snížení spotřeby plynu a posílení podávání zpráv a sledování jejich provádění**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 122 odst. 1 této smlouvy, s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Rady (EU) 2022/1369<sup>3</sup> se zaměřuje na dobrovolné a v případě potřeby povinné snížení poptávky po plynu v Unii, usnadnění naplnění zásobníků a lepší přípravu na jakékoli další narušení dodávek. Nařízení (EU) 2022/1369 bylo přijato na základě článku 122 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) s ohledem na bezprostředně hrozící krizi v oblasti dodávek plynu způsobenou nevyprovokovanou a bezdůvodnou invazí Ruska na Ukrajinu v únoru 2022 a s ohledem na nutnost, aby Unie reagovala dočasnými opatřeními v duchu solidarity mezi členskými státy.
- (2) Podle článku 3 nařízení (EU) 2022/1369 měly členské státy v období od srpna 2022 do března 2023 vynaložit veškeré úsilí ke snížení své spotřeby plynu o 15 %. V případě, že by se opatření k dobrovolnému snížení poptávky ukázala pro řešení rizika závažného výpadku dodávek jako nedostatečná, byla Rada podle článku 4 nařízení (EU) 2022/1369 zmocněna vyhlásit na návrh Komise výstrahu na úrovni Unie, čímž by se aktivovalo povinné snížení poptávky. V posledních měsících členské státy postupovaly s náležitou péčí a přijaly opatření zaměřená na snížení své poptávky po plynu o 15 % v duchu solidarity. V období od srpna 2022 do ledna 2023 se již díky tomu účinně snížila poptávka po plynu v celé Unii o více než 15 %.
- (3) Přetrvávají však vážné obtíže, pokud jde o bezpečnost dodávek energie. Globální situace na trhu s plynem se od února 2022 nezlepšila a Unie je při uspokojování své celkové poptávky po plynu i nadále závislá na určitém objemu ruského plynu, a to navzdory snížení poptávky dosaženému podle nařízení (EU) 2022/1369. V uplynulém roce se díky účinným opatřením týkajícím se doplňování zásobníků a snížení poptávky zabránilo omezování poptávky po energii pro občany Unie. Jedenáct členských států však má stále vyhlášenu úroveň včasného varování a jeden členský stát úroveň výstrahy podle nařízení (EU) 2017/1938. Vzhledem k tomu, že ceny plynu jsou stále mimořádně vysoké a globální dodávky se od srpna 2022, kdy bylo přijato nařízení (EU) 2022/1369, nezlepšily, je naléhavě nutné prodloužit opatření, která pomohla zvládnout krizi, zejména pokračovat ve snižování poptávky. Pokud by se přerušila

<sup>3</sup> NAŘÍZENÍ RADY (EU) 2022/1369 ze dne 5. srpna 2022 o koordinovaných opatřeních ke snížení poptávky po plynu (Úř. věst. L 206, 8.8.2022, s. 1).

opatření ke snížení poptávky, přineslo by to změny křehké stability, již EU zatím dosáhla, a zhoršila by se odolnost vůči pravděpodobnému budoucímu vývoji, jako je úplné zastavení ruského dovozu. Je proto naléhavě nutné zabránit tomu, aby Unie byla vystavena nedostatku plynu a vysoké kolísavosti cen.

- (4) Vzhledem k významnému poklesu dovozu ruského plynu přiváděného plynovody v uplynulém roce je schopnost Unie doplňovat zásobníky v současné době značně snížena, a to i ve srovnání se situací v létě 2022. I když energetická krize začala již minulý rok, během roku 2022 mohla Unie dovézt z Ruska za účelem naplnění zásobníků přibližně 60 miliard m<sup>3</sup> plynu, včetně tranzitu plynovodem NordStream 1; v létě 2022 však Rusko přerušilo a nakonec zcela zastavilo dodávky plynu prostřednictvím tohoto plynovodu, který byl v září 2022 poškozen v důsledku sabotáže do té míry, že v současné době nemůže a v dohledné době nebude moci přepravovat žádný plyn. Při současné úrovni dovozu plynu přiváděného plynovody bude činit dovoz z Ruska do Unie nejvýše 20 miliard m<sup>3</sup>, pokud nebude tento nespolehlivý dovoz přerušen úplně. Z toho důvodu existuje vážné riziko, že Unie bude mít během nadcházející zimy 2023 až 2024 nedostatek plynu.
- (5) Tyto závažné obtíže ještě zhoršuje řada dalších rizik a nových okolností, mezi něž patří i) oživení asijské poptávky po zkapalněném zemním plynu, které snižuje dostupnost plynu na světovém trhu s plynem, ii) povětrnostní podmínky, které se v poslední době dále zhoršily, což ovlivňuje výrobu energie z vodních zdrojů a výrobu jaderné energie v důsledku nízké hladiny vody, iii) nový technický vývoj, který zvyšuje nejistotu, pokud jde o dostupnost stávající jaderné výroby, a vyžaduje větší využívání výroby elektřiny z plynu, a iv) další možná přerušení dodávek plynu, včetně úplného zastavení dovozu plynu z Ruska.
- (6) Tyto přetrvávající a nové závažné obtíže ovlivňují uspokojení poptávky po plynu v Unii, zejména včasné a účinné plnění podzemních zásobníků pro zimní období 2023–2024, jakož i přiměřenost mezi nabídkou a poptávkou během této příští zimy.
- (7) V souladu s článkem 9 nařízení (EU) 2022/1369 provedla Komise přezkum uvedeného nařízení, jehož výsledky jsou shrnuty ve zprávě Komise Radě. Zpráva analyzuje různé scénáře – s prodloužením úsilí o snížení poptávky podle nařízení i bez něj – včetně sedmiměsíčního prodloužení od dubna do října 2023, osmiměsíčního prodloužení od srpna 2023 do března 2024 a prodloužení o jeden rok od dubna 2023 do března 2024. Zpráva dospěla k závěru, že bez pokračujícího snižování poptávky by zásoby plynu dosáhly do konce října 2023 pouhých 69 miliard m<sup>3</sup>, což je výrazně pod cílem 90 % (89,4 miliardy m<sup>3</sup>) stanoveným pro 1. listopad podle nařízení (EU) 2017/1938 ve znění nařízení (EU) 2022/1032, a že zásoby plynu by byly do února 2024 zcela vyčerpány.
- (8) Pokud jde o různé scénáře posuzované ve zprávě, v případě sedmiměsíčního prodloužení od dubna do října 2023 by zásobníky byly dostatečně naplněny do konce léta 2023 (95 miliard m<sup>3</sup> do konce října 2023, čímž by bylo dosaženo 90% cíle). Avšak vzhledem k tomu, že poptávka po plynu, a to i za normální zimy, je dvakrát vyšší než v létě, byly by zásobníky do konce příští zimy téměř vyčerpány (9 miliard m<sup>3</sup> do konce března 2024). To s sebou nese mimořádně vážné obavy o bezpečnost dodávek a velmi to ztěžuje úlohu dostatečně naplnit zásobníky pro následující zimu. V případě osmiměsíčního prodloužení od srpna 2023 do března 2024 by zásobníky byly naplňovány příliš pomalu a do konce října 2023 by se dosáhlo pouze 80 miliard m<sup>3</sup>, což je výrazně pod cílovou hodnotou, a zásoby plynu by do konce nadcházející zimy klesly pod 30 % (pod 28 miliard m<sup>3</sup>), což by přineslo vážné obavy o bezpečnost dodávek a ztížilo dostatečné naplnění zásobníků pro následující zimu. Pouze v případě

prodloužení o jeden rok s pokračujícím 15% snižováním poptávky od dubna 2023 do března 2024 by zásoby plynu mohly dosáhnout do 1. listopadu 2023 90% cíle (89,4 miliardy m<sup>3</sup>) a členské státy by mohly být na dobré cestě ke splnění příslušného cíle do 1. května, přičemž do konce března 2024 by bylo na úrovni EU uskládněno 43 miliard m<sup>3</sup>.

- (9) S ohledem na výše uvedené skutečnosti dospěla zpráva k závěru, že je nezbytné pokračovat ve snižování poptávky o 15 % během dvanáctiměsíčního období až do konce března 2024, aby se zajistilo, že členské státy budou moci dodržet cílovou hodnotu stavu naplnění zásobníků na 90 %, stanovenou v nařízení (EU) 2017/1938 ve znění nařízení (EU) 2022/1032, což je naprosto nezbytné pro bezpečnost dodávek plynu, a aby se zabránilo jakýmkoli výpadkům v dodávkách plynu příští zimu.
- (10) I když členské státy mohou rozhodnout, která opatření jsou vhodnější k zajištění splnění cílů v oblasti skladování plynu, nelze toho dosáhnout bez opatření ke snižování poptávky. Zpráva dospěla k závěru, že objem plynu na trhu by nestačil ke splnění této povinnosti ve všech členských státech. To znamená, že ne všechny členské státy jsou fyzicky schopny naplnit zásobníky na příslušnou úroveň, což na konci zimy 2023–2024 povede k závažným obtížím v oblasti bezpečnosti dodávek.
- (11) Zpráva rovněž uvádí, že v období od 1. dubna 2023 do 31. března 2024 je zapotřebí snížit spotřebu plynu úměrně ke snížení stanovenému v nařízení (EU) 2022/1369. Potřebné prodloužené snížení by odpovídalo snížení o 15 % v období od 1. dubna 2023 do března 2024 ve srovnání s referenčním obdobím od 1. dubna 2017 do 31. března 2022. Prodloužení opatření ke snižování poptávky a prodloužení období snižování by rovněž poskytlo trhu flexibilitu, aby se omezila volatilita cen plynu a zabránilo se prudkému nárůstu cen podobnému tomu, k němuž došlo v roce 2022.
- (12) Vzhledem k současné napjaté rovnováze mezi nabídkou a poptávkou může mít na trh s plynem dramatický dopad i mírné narušení. Povinnost naplnění zásobníků plynu platí, pokud není vyhlášen stav nouze na úrovni Unie nebo na regionální úrovni v souladu s nařízením (EU) 2017/1938. Náhlé přerušování 10 % dovozu plynu přiváděného do Unie plynovody by proto buď znamenalo drastická izolovaná opatření ze strany členských států, aby mohly dostát své povinnosti týkající se zásob, nebo by vedlo k vyhlášení stavu nouze na úrovni Unie nebo na regionální úrovni, pokud nebude pokračovat dobrovolné koordinované snižování poptávky. Takovéto prodloužení koordinovaného snižování poptávky všemi členskými státy v duchu solidarity je nezbytné pro účinné doplňování zásobníků plynu s minimálním narušením trhu, což je i nadále naprosto zásadní pro zabezpečení dodávek plynu před zimou 2023–2024.
- (13) Prodloužení představuje mimořádné opatření v reakci na přetrvávající a nové závažné obtíže v dodávkách energie, které s sebou nesou riziko bezprostředně hrozící krize a vyžadují přizpůsobení období snižování poptávky po plynu jak s cílem prodloužit dobrovolné snižování poptávky po plynu, tak s cílem zajistit možnost vyhlásit výstrahu na úrovni Unie a aktivovat odpovídající povinné snížení poptávky po plynu po březnu 2023.
- (14) Současná krize vystavuje celou Unii riziku nedostatku energie a vysokých cen energie. Vzhledem k tomu, že Unie je jednotným trhem, měl by nedostatek plynu v jednom členském státě závažné důsledky ve všech ostatních členských státech, a to kvůli nedostatku fyzických dodávek plynu, kolísání cen nebo narušení průmyslových řetězců v důsledku možných omezení konkrétních odvětví v jednom členském státě. Kromě toho mohou všechny členské státy v duchu solidarity přispět k dalšímu snižování rizika nedostatku energie a omezit kolísání cen plynu tím, že sníží svou

poptávku. Potenciální pozitivní dopad této solidarity se v uplynulém roce dokonce výrazně zvýšil díky rozvoji nových propojovacích kapacit směrem na východ a dalších dovozních kapacit LNG, které lépe fyzicky nebo virtuálně propojují členské státy se zařízeními na znovuzplynování LNG.

- (15) Je naléhavě nutné jednat, neboť období naplňování zásobníků plynu začíná v dubnu 2023. Vzhledem k přetrvávajícím a novým závažným obtížím popsaným výše by neprodloužení koordinovaného snižování poptávky včas před naplněním zásobníků mělo okamžitý dopad na trajektorie naplňování zásobníků plynu a/nebo na tržní podmínky, které ovlivňují bezpečnost dodávek a kolísání cen.
- (16) Podle čl. 122 odst. 1 Smlouvy o fungování EU může Rada na návrh Komise a v duchu solidarity mezi členskými státy rozhodnout o opatřeních přiměřených hospodářské situaci, zejména když vzniknou závažné obtíže v dodávce určitých produktů, především v oblasti energetiky. S ohledem na výše uvedené skutečnosti představuje současná krize v dodávkách plynu, což je energetický produkt, takovou situaci. Dočasné prodloužení a cílené změny opatření přijatých podle nařízení (EU) 2022/1369 jsou proto nezbytné, aby bylo možno reagovat na současnou situaci v duchu solidarity mezi členskými státy. Je proto odůvodněné, aby navrhovaný nástroj vycházel z čl. 122 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.
- (17) Podle článku 8 nařízení (EU) 2022/1369 mají členské státy prostřednictvím Eurostatu podávat Komisi každé dva měsíce, nejpozději do 15. dne následujícího měsíce, zprávu o dosaženém snížení poptávky. Zkušenosti však ukázaly, že podávání zpráv každé dva měsíce nepostačuje k poskytnutí aktuálních údajů, které jsou potřebné k přijetí účinného rozhodnutí o návrhu na vyhlášení výstrahy na úrovni Unie. Aby bylo možné posoudit dosažené snížení poptávky, měly by proto členské státy podávat zprávy o své spotřebě plynu každý měsíc. V zájmu lepšího zacílení opatření ke snižování poptávky by se při sledování spotřeby plynu na úrovni členských států a Unie a provádění tohoto nařízení mělo vycházet ze zpráv, jež zahrnují rozpis spotřeby plynu pro výrobu elektřiny a tepla, domácnosti a služby podle definic a zvyklostí stanovených v nařízení (ES) č. 1099/2008 o energetické statistice.
- (18) V souladu s článkem 9 nařízení (EU) 2022/1369 má Komise provést přezkum, na jehož základě je oprávněna navrhnout prodloužení doby použitelnosti uvedeného nařízení. Aby se zohlednilo nynější navrhované prodloužení použitelnosti nařízení (EU) 2022/1369, mělo by být nové datum přezkumu stanoveno na 1. března 2024.
- (19) Prodloužená a pozměněná opatření ke snížení poptávky by měla být dočasná a měla by zůstat v platnosti až do konce příští zimní sezóny. Na základě nového přezkumu, který má být proveden do 1. března 2024, by Komise v případě potřeby měla mít možnost navrhnout prodloužení doby jejich použitelnosti.
- (20) Nařízení (EU) 2022/1369 by se proto mělo použít do 31. března 2024. Změny nařízení (EU) 2022/1369 by měly nabýt účinku do 1. dubna 2023, neboť je to nezbytné k zajištění nepřetržitého snižování poptávky o 15 % během dvanáctiměsíčního období od dubna 2023 do konce března 2024 a k tomu, aby hospodářské subjekty, členské státy a Komise mohly přijmout nezbytná opatření k dosažení tohoto cíle.
- (21) Nařízení (EU) 2022/1369 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

### Článek 1

#### Změny nařízení (EU) 2022/1369

Nařízení (EU) 2022/1369 se mění takto:

- 1) V článku 2 se body 5 a 6 nahrazují tímto:
  - a) „5) „referenční spotřebou plynu“ objem průměrné spotřeby plynu v členském státě během referenčního období; v případě členských států, ve kterých se spotřeba plynu v období od 1. dubna 2021 do 31. března 2022 zvýšila alespoň o 8 % ve srovnání s průměrnou spotřebou plynu během referenčního období, se referenční spotřebou plynu rozumí pouze objem spotřeby plynu v období od 1. dubna 2021 do 31. března 2022;
  - b) 6) „referenčním obdobím“ období od 1. dubna 2017 do 31. března 2022;“.
  
- 2) Článek 3 se nahrazuje tímto:

„Článek 3  
Dobrovolné snížení poptávky  
Členské státy vynaloží veškeré úsilí ke snížení své spotřeby plynu v období od 1. dubna 2023 do 31. března 2024 alespoň o 15 % ve srovnání se svou průměrnou spotřebou plynu v období od 1. dubna 2017 do 31. března 2022 (dále jen „dobrovolné snížení poptávky“). Na tato opatření k dobrovolnému snížení poptávky se vztahují články 6, 7 a 8.“
  
- 3) V článku 5 se odstavec 2 nahrazuje tímto: „2. Pro účely povinného snížení poptávky musí být po dobu vyhlášení výstrahy na úrovni Unie spotřeba plynu v každém členském státě v období od 1. dubna 2023 do 31. března 2024 (dále jen „období snížení poptávky“) o 15 % nižší než referenční spotřeba plynu. Pro účely povinného snížení poptávky se zohlední veškerá snížení poptávky, jichž členské státy dosáhly během období před vyhlášením výstrahy na úrovni Unie.“
  
- 4) V článku 8 se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Příslušný orgán každého členského státu sleduje provádění opatření ke snížení poptávky na území daného členského státu. Členské státy podávají Komisi každý měsíc a nejpozději do 15. dne následujícího měsíce zprávu o spotřebě plynu (v terajoulech, TJ). Členské státy zahrnou do svých zpráv rozpis snížení poptávky po plynu podle odvětví, včetně poptávky po plynu v těchto odvětvích:

  - a) vstupy pro výrobu elektřiny a tepla;
  - b) konečná spotřeba energie v průmyslu;
  - c) konečná spotřeba energie v domácnostech a službách.

Pro účely tohoto odstavce se použijí definice a zvyklosti stanovené v nařízení (ES) č. 1099/2008 o energetické statistice.

Při sledování dobrovolného a povinného snížení poptávky je Komisi nápomocna Koordinační skupina pro otázky plynu.“

5) V článku 9 se datum „1. května 2023“ nahrazuje datem „1. března 2024“.

6) V článku 10 se druhý pododstavec nahrazuje tímto:  
„Použije se do 31. března 2024.“

## *Článek 2*

### **Vstup v platnost a použitelnost**

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem 1. dubna 2023.

Použije se do 31. března 2024.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

*Za Radu*  
*předseda/předsedkyně*